

HEKKELMAN ADVOCATEN N.V.

PRINS BERNHARDSTRAAT 1

(HOEK ORANJESINGEL 51)

POSTBUS 1094

6501 BB NIJMEGEN

WWW.HEKKELMAN.NL

Landstein Rentmeesters
t.a.v. de heer W.J.M. Fransen
Postbus 158
5374 EC SCHAIJK

TEVENS PER E-MAIL landstein@planet.nl

Nijmegen, 7 juni 2010

Ons kenmerk : 20101376 PB/mz
Inzake : Landstein / Lazeroms
Doorkiesnummer : 024-382 84 92
Direct faxnummer : 024-382 83 72
E-mail : p.bodden@hekkelman.nl

Geachte heer Fransen, beste William,

Jij legde mij – kort weergegeven – de vraag voor of de hindercirkel die verband houdt met de melkrundveehouderij aan de Groenstraat 1B te Sprundel in de weg staat aan de aan de overzijde geplande woning (Groenstraat 2 te Sprundel). Mijn bevindingen tref je hierna aan.

1. Stukken

Ik heb me bij dit advies gebaseerd op de stukken die je mij ter hand stelde, namelijk:

1. een uittreksel van het voorontwerp-bestemmingsplan 'Groenstraat 2 Sprundel';
2. een uittreksel van het bestemmingsplan 'Buitengebied 1998';
3. een luchtfoto van de situatie ter plaatse.

2. Omgekeerde werking van de geurcontour

Tot voor kort mochten volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: "de Afdeling") uit een oogpunt van een goede ruimtelijk ordening (vgl. artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening) binnen een geurcontour zonder meer geen geurgevoelige objecten worden toegelaten. Dit enerzijds om te voorkomen dat ter plaatse een slecht woon- en leefklimaat ontstaat, en anderzijds om te voorkomen dat de continuïteit van de

veehouderij in gevaar komt (zie onder andere AbRS 16 juli 2008, Gst. 2008, 7304, 117 met noot P.P.A. Bodden).

Van belang is dat de Afdeling in haar uitspraak van 7 oktober 2009 (zaaknummer 20090801/1/R3, www.raadvanstate.nl) (deels) is teruggekomen op deze jurisprudentie. Aan de orde was een bestemmingsplan van de gemeente Laarbeek. Ter plaatse gold een bij geurverordening vastgestelde maximale emissiewaarde van 1,5 odour units per kubieke meter lucht. De woningbouw die het bestemmingsplan mogelijk maakte lag (deels) binnen de 1,5 odour units per kubieke meter lucht-contour. De Afdeling oordeelt dat zij thans (in afwijking van eerdere jurisprudentie, bijvoorbeeld de hiervoor aangehaalde uitspraak van 16 juli 2008) van oordeel is dat indien de geurnorm wordt overschreden, hieruit niet volgt dat ter plaatse sprake is van een onaantvaardbaar woon- en leefklimaat. Vervolgens oordeelt de Afdeling dat in het betreffende geval de gemeenteraad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat ter plaatse een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. De Afdeling overwoog letterlijk als volgt:

“(...) Anders dan de Afdeling in de uitspraak van 16 juli 2008, zaak nr. 200705538/1 heeft overwogen, is de Afdeling thans van oordeel dat, indien de voor veehouderijen toepasselijke norm wordt overschreden, hieruit niet volgt dat ter plaatse geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. In dat verband overweegt de Afdeling dat de raad de geurbelasting ter plaatse van de in het plan voorziene geurgevoelige objecten, zowel binnen als buiten de contour van 1,5 odour units per kubieke meter lucht van de veehouderij aan de [locatie 1], heeft berekend en aan de hand van bijlagen 6 en 7 van de handreiking alsmede aan de hand van het voor het desbetreffende gebied gehanteerde uitgangspunt van maximaal 12% kans op hinder bij aaneengesloten woningen, heeft geconcludeerd dat ter plaatse sprake is van een goed woon- en leefklimaat. In hetgeen [appellant sub 2] en de ZLTO hebben aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad niet heeft kunnen uitgaan van de uitgevoerde geurberekeningen en het gehanteerde maximale hinderpercentage van 12 in relatie tot bijlagen 6 en 7 van de handreiking. Gelet hierop heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat ter plaatse een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Voor zover [appellant sub 2] en de ZLTO klachten over geurhinder vrezen na de realisering van geurgevoelige objecten binnen de geurcontour van 1,5 odour units per kubieke meter lucht van de veehouderij aan de [locatie 1], acht de Afdeling niet aannemelijk dat die klachten zullen leiden tot het nemen van besluiten die ertoe zouden strekken de emissie van genoemde veehouderij te beperken. Gelet op het voorgaande heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de belangen van de veehouderijen door het plan niet worden geschaad. (...)”

Later heeft de Afdeling deze rechtsoverweging herhaald en nader gepreciseerd, onder andere in de uitspraak van 6 januari 2009 (zaaknummer 200807852/1/R2, www.raadvanstate.nl):

“(...) De Afdeling heeft bij uitspraak van 7 oktober 2009, zaak nr. 20090801/1/R3, overwogen dat indien de voor veehouderijen toepasselijke individuele geurnorm wordt overschreden, dit niet met zich brengt dat geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Evenmin kan indien

de voor veehouderijen toepasselijke individuele norm niet wordt overschreden, er zonder meer van worden uitgegaan dat ter plaatse een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gerealiseerd. (...)"

3. Aan te houden afstand

Ik neem aan dat de omgeving in dit geval kwalificeert als buiten de bebouwde kom en dat verder geen sprake is van aaneengesloten woonbebouwing van beperkte omvang in een overigens agrarische omgeving. In dat geval geldt, zowel wanneer de melkrundveehouderij milieuvergunningsplichtig is als wanneer het Besluit landbouw milieubeheer van toepassing is, een aan te houden afstand van 50 meter ten opzichte van zowel Groenstraat 2 als de geplande woning (artikel 3, tweede lid, artikel 4, eerste lid en artikel 14, tweede lid van de Wet geurhinder en veehouderij, alsmede artikel 4, tweede lid van het Besluit landbouw milieubeheer).

Indien sprake is van een milieuvergunning, komt betekenis toe aan de vraag of de milieuvergunning op de voet van artikel 20.8 van de Wet milieubeheer in werking is getreden en zo niet, wat hieromtrent de verwachtingen zijn (vgl. AbRS 3 november 2004, Gst. 2005, 7224, 31 met noot P.P.A. Bodden en T.E.P.A. Lam). Verder kan een milieuvergunning (deels) vervallen zijn, indien de inrichting niet binnen drie jaren nadat de milieuvergunning onherroepelijk is geworden is voltooid en in werking gebracht (artikel 8.18, eerste lid, onder a van de Wet milieubeheer).

4. Meetpunt

Ter zake het meetpunt is het volgende van belang. Bij de bepaling van een hindercirkel in de ruimtelijke ordening dient *in beginsel* de grens van het bouwperceel als meetpunt genomen te worden, omdat binnen het gehele bouwperceel bedrijfsbebouwing kan worden opgericht en/of bedrijvigheid kan plaatsvinden, anders gezegd: hinderveroorzakende activiteiten kunnen plaatsvinden (onder meer KB 26 mei 1994, AB 1994, 656, recenter AbRS 11 november 2009, zaaknummer 200901314/1/R3, www.raadvanstate.nl).

Indien bedrijfsuitbreiding in een bepaalde richting niet (meer) mogelijk is vanwege andere geurgevoelige objecten, dient op deze hoofdregel evenwel een uitzondering te worden gemaakt (onder meer VzAbRS 15 mei 1996, zaaknummer F01.96.0019, AbRS 22 januari 2003, zaaknummer 200202085/1, en AbRS 16 augustus 2006, zaaknummer 200509252/1). Voorts moet de bedrijfsuitbreiding en/of -verplaatsing in de richting van de (geplande) geurgevoelige objecten ook anderszins voldoende reëel zijn. Indien en voor zover niet aannemelijk gemaakt kan worden dat een verschuiving daadwerkelijk plaats kan vinden, kan gesteld worden dat de mogelijkheden uitsluitend theoretisch zijn en dat hieraan derhalve voorbij mag worden gegaan (bijvoorbeeld AbRS 16 augustus 2006, zaaknummer 200509252/1, www.raadvanstate.nl). Overigens kan het zo zijn dat het bestemmingsplan bebouwing tot op de rand van het bouwblok

uitsluit, bijvoorbeeld door een afstand tot de perceelsgrens voor te schrijven. Met een dergelijke beperking mag mijns inziens rekening worden gehouden.

5. Het meetpunt in dit geval

Ten aanzien van het meetpunt is in dit geval het volgende van belang. In beginsel geldt ook hier dat de rand van het bouwblok als meetpunt genomen moet worden. Het bouwblok Groenstraat 1b ligt tot de rand van de weg. Uitgaande van de rand van het bouwblok als emissiepunt, beslaat de 50 meter-contour het geplande nieuwe bouwblok volledig.

Echter, er zijn twee redenen om een uitzondering te maken op deze hoofdregel. Zie ik het goed, dan is in de huidige situatie de woning Groenstraat 2 reeds beperkend. Het emissiepunt mag niet op een kortere afstand dan 50 meter van deze woning worden gelegd. Bovendien dienen gebouwen aan de Groenstraat 1b in of achter de voorgevelrooilijn te worden gebouwd (artikel 19, derde lid, onder d van het bestemmingsplan Buitengebied 1998). De voorgevelrooilijn is de lijn van 15 meter, gemeten vanuit de as van een lokale verharde weg, of de lijn van 25 meter, gemeten vanuit de as van een interlokale weg, dan wel de snijlijn van het voorgevelvlak van een woning en het grondvlak, waarop de woning zich bevindt (artikel 1 onder 75 van het bestemmingsplan Buitengebied 1998).

Gezien het vorenstaande kan geen stal (en dus geen emissiepunt) gebouwd worden op een gedeelte van het westelijke gedeelte van het bouwblok Groenstraat 1b. Deze strook in aanmerking nemende, zal de geplande woning, althans het daartoe in het voorontwerp-bestemmingsplan Groenstraat 2 Sprundel opgenomen bouwvlak, evenwel nog steeds voor het overgrote deel overlapt worden door de geurcirkel met een straal van 50 meter.

6. Oplossingsrichtingen

De volgende oplossingsrichtingen zijn denkbaar:

A. Koerswijziging in de jurisprudentie; bouwen in een geurcontour

Op het eerste gezicht lijken voornoemde uitspraken de mogelijkheid te bieden om ook in andere zaken, bijvoorbeeld onderhavige kwestie, woningen in een geurcontour toe te staan. Om de navolgende redenen acht ik het echter, ook na de hiervoor weergegeven koerswijziging in de jurisprudentie van de Afdeling, niet verdedigbaar om in dit geval woningbouw in de geurcontour van het bedrijf Groenstraat 1b aanvaardbaar te achten. In de eerste plaats is van belang dat, anders dan in voornoemde uitspraak van 7 oktober 2009, het toestaan van een woning in de geurcontour van Groenstraat 1b, beperkingen van de uitbreidingsmogelijkheden van dat bedrijf met zich zal brengen. Zo overwoog de Afdeling in de uitspraak van 7 oktober 2009:

"(...) Nu het plan binnen de afstand van 100 meter ten opzichte van de veehouderij aan de Kerkstraat 40 niet voorziet in geurgevoelige objecten en het plan derhalve niet in de weg staat aan het kunnen voldoen aan de ingevolge artikel 4, eerste lid, sub a van de Wgv genoemde afstand, leidt het plan niet tot een beperking van de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij aan de Kerkstraat 40. Voorts is niet in geschil dat het plan de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij aan de [locatie 1] niet beperkt. In dat verband wordt overwogen dat binnen de geurcontour van 1,5 odour units per kubieke meter lucht van de veehouderij aan de [locatie 1] reeds geurgevoelige objecten aanwezig zijn die dicht bij de veehouderij aan de [locatie 1] zijn gelegen dan de in het plan voorziene geurgevoelige objecten. (...)"

Voorts is van belang dat het in die kwestie om een zeer bijzondere situatie ging, waarbij de overschrijding van de voorgrondbelasting slechts 0,1 odour units per kubieke meter lucht bedroeg, de achtergrondbelasting niet meer dan 2,4 odour units per kubieke meter lucht was en het hinderpercentage (veel) minder dan 12 procent was. Volgens de bijlagen 6 en 7 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij (SenterNovem, 1 mei 2007, www.infomil.nl, toepassing hiervan is door de Afdeling in de uitspraak van 7 oktober 2009 gesanctioneerd) was sprake een goed woon- en leefklimaat (zie rechtsoverweging 2.2.10. e.v. van de uitspraak). In dit geval is het evenwel zeer moeilijk om met succes te bepleiten dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat. De geurbelasting van de veehouderij Groenstraat 1b kan, nu het geen veehouderij betreft waarvoor zogeheten omrekeningsfactoren gelden, niet in odour units per kubieke meter lucht worden uitgedrukt en derhalve kan bijvoorbeeld niet verwezen worden naar voornoemde handreiking.

Voor een voorbeeld in de jurisprudentie waarin de Afdeling oordeelde dat een belemmering van een bedrijf kan bestaan uit het feit dat een milieuvergunning moet worden aangevraagd, verwijs ik naar de uitspraak van de Afdeling van 24 juni 2009 (zaaknummer 200804800/1/R2, www.raadvanstate.nl).

Resumé: alhoewel de jurisprudentie recent veranderd is, lijkt het toestaan van woningbouw in de geurcontour van het bedrijf Groenstraat 1b mij ook naar huidig recht geen sinecure.

B. Geurverordening

De gemeenteraad kan bij geurverordening een kortere afstand vaststellen dan 50 meter, tot minimaal 25 meter (artikel 6 van de Wet geurhinder en veehouderij). Vanzelfsprekend dient aan een dergelijke afwijking zorgvuldig onderzoek ten grondslag te liggen en dient de afwijking goed gemotiveerd te worden. Deze optie geldt overigens niet wanneer op het bedrijf het Besluit landbouw milieubeheer van toepassing is. Dit laatste wordt mogelijk anders op het moment dat het Besluit landbouwactiviteiten in werking treedt (naar verwachting niet eerder dan in 2011).

C. Bouwvlak geplande woning

Verder kan het bouwvlak van de geplande woning zo verplaatst worden, dat aan de afstand van 50 meter wordt voldaan. Dat zou betekenen dat de woning verder van de weg af komt te staan. Hierbij rijst de vraag of de nieuwe locatie, op een veel grotere afstand van de weg, uit stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar is.

Neem je telefonisch contact met mij op om het vorenstaande te bespreken?

Met vriendelijke groet,
Hekkelman Advocaten N.V.

Paul Bodden
advocaat